

Touchscreen: onderwerpen

Poppenspe(e)ltechnieken en -figuren: een handvol (volks)poppentheaterfiguren, -attributen en -technieken nader verklaard. Overzicht onderwerpen, teksten, afbeeldingen en filmpjes

- Index* Tekst: Poppenspe(e)ltechnieken en -figuren; Onderwerpen: klik op de groene tekst.
Plaatje: boeklezende Pulcinella's met kip en ei.
Film: spelfragment Pulcinella-optreden (Pont des Arts, Parijs, 2001).
Taal: Italiaans.
Speler: Gianluca Di Matteo (Torino).
Tijdsduur: 1.5 minuten.
- Citaat* Tekst: citaat Feike Boschma (Amsterdam, 1963).
Plaatje: geschreven tekst, handschrift Feike Boschma (2010).
Film: Dancing with my shadow.
Taal: Engels.
Speler: Feike Boschma
Tijdsduur: 1.47 minuten.
Productie: NthI (Amsterdam, 1986).
- Handpoppenspel* Tekst: Handpoppenspel; De techniek.
Plaatje: spelscène van een op een stoel zittend jongetje, spelende met Jan Klaassen en Katrijn. Als publiek een hond met in zijn bek een krokodil. In een doos de duivel, de koning, de agent, de Dood en de heks.
Film: technieken uitleg.
- Jan Klaassen en Katrijn* Tekst: Jan Klaassen en Katrijn; Huwelijk en trompetter.
Plaatje: Jan Klaassen en Katrijn, vingerpopjes.
Film: geschiedenis van Jan en Katrijn, baby's (marionetten).
- Pulcinella* Tekst: Pulcinella; Kip, ei en baby.
Plaatje: spelscène van Pulcinella met bezem, monster, ei, baby en een kip. Als decor de baai van Napels met een roeiende Pulcinella. Op de achtergrond de rokende vulkaan de Vesuvius.
Film: Pulcinella-optreden (Covent Garden, Londen, 2008).
Speler: Gianluca Di Matteo.
Tijdsduur: 8.14 minuten.
- Polichinelle* Tekst: Polichinelle; Poes, stok en galg.
Plaatje: Polichinelle (handpop) met stok, galg en beul en echte kat.
Film: spelscène Polichinelle en zijn ontmoeting met de poes.
- Vitéz László* Tekst: Vitéz László; Voorwerpen.
Plaatje: Vitéz László, braadpan, twee duivels en zakjes meel.
Film: spelscène met afbeeldingen van de Hongaarse poppenspeler Henrik Kemény (1925-2011).
- Guignol en Gnafron* Tekst: Guignol en Gnafron; Linkerhand en decor.
Plaatje: karakteristiek stadsgezicht van Lyon, Gnafron met een koekenpan en een fles wijn en Guignol met zijn knuppel.
Film: historie en een spelscène van de verhuizing en Madelon.
- Gašparko, een marionet* Tekst: Gašparko, een marionet; Variéténummer met het schimmeltje Miško.
Plaatje: Gašparko en Miško.
Film: spelscène (circuskunstje) met een afbeelding van de Slowaakse poppenspeler Anton Anderle (1944-2008).

<i>Siciliaanse stangpop</i>	<p>Tekst: Siciliaanse stangpop; Razende Roeland, Angelica en cartellone. Plaatje: Orlando Furioso (ridderfiguur, Siciliaanse stangpop) en gesneuvelde ridders (paladijnen). Film: spelscène met een afbeelding van een gevecht met de slang.</p>
<i>Superstars</i>	<p>Tekst: Superstars; Nakomelingen. Plaatje: Vitéz László met koekenpan (Hongarije), Jan Klaassen (Nederland), Gašparko (Slowakije), Pulcinella met bezem (Napels, Italië). Film: Punch and Judy celebration (Covent Garden, Londen, 2012). Taal: Engels en Italiaans. Spelers: o.a. Gianluca Di Matteo en Irene Vecchia. Tijdsduur: 4.27 minuten. Productie: PuppetLink/Big Grin Project.</p>
<i>Turkse schimmen</i>	<p>Tekst: Turkse schimmen; Karagöz en Hacivat. Plaatje: schimmendoek met decorstukken en de schimfiguren Karagöz en Hacivat. Film: technieken uitleg.</p>
<i>Wayang kulit</i>	<p>Tekst: Wayang kulit; Semar, Krishna en Gatotkaca. Plaatje: Semar met dalang, speelscherm, wayang lamp (blenchong) en wayang kulitfiguren (Indonesië, Java). Film: uitleg theatervorm en techniek + afbeelding generaal Van Heutsz.</p>
<i>Tableau de la troupe</i>	<p>Tekst: Tableau de la troupe; Karakteristieke figuren, attributen en poppenspeltechnieken. Plaatje: Vitéz László, handpop met koekenpan (Hongarije); jongen spelende met Jan Klaassen en Katrijn, handpoppen (Nederland); Gašparko, marionet aan kruishout (Slowakije); Pulcinella, handpop met bezem (Napels); Rinaldo, stangpop met zwaard (Sicilië); Karagöz, schim (Turkije); Guignol, handpop met stok (Lyon); de Dood, stokpop (Nederland); Polichinelle, handpop met knuppel (Frankrijk); Semar, wayang kulit (Java). Film: tafereel met manser.</p>
<i>Popjes op de plank</i>	<p>Tekst: Popjes op de plank; Punch en Judy. Plaatje: fluit en trommel bespelende marionettes á la planchette-speler, een hondje en Mr Punch en zijn vrouw Judy (Engeland). Film: uitleg techniek.</p>
<i>Ombres chinoises</i>	<p>Tekst: Ombres chinoises; Sprookjes en illuminatieprenten. Plaatje: papieren schaduwfiguren, Roodkapje, de wolf en grootmoeder. Film: uitleg techniek (Europese schimmen).</p>
<i>Bunraku</i>	<p>Tekst: Bunraku; Voordrachtskunstenaar en shamisen. Plaatje: bunraku-figuur en drie bunraku-spelers, waarvan een op gheeta's – houten schoenen (Japan). Film: uitleg techniek.</p>
<i>Handgymnastiek</i>	<p>Tekst: Handgymnastiek; Spaanse schimmen. Plaatje: handschaduwfiguur, konijn, papieren schaduwfiguren, Jan Klaassen en Katrijn, vingerpopjes. Film: uitleg techniek.</p>

- Papieren theater* Tekst: Papieren theater; Gordijn en Kasper(1).
 Plaatje: miniatuurtheater met Kasperl (Duitsland), een bel en een Gordijn, schuifdecor.
 Film: uitleg techniek (bouwplaat).
- Mombakkes* Tekst: Mombakkes; Halfmasker.
 Plaatje: Okuyimasker (Gabon, Afrika), Azteeksmasker (Mexico), Javaansmasker (Indonesië), Atelaansmasker (Griekenland), Venetiaansmasker (Italië), Yoruba-marionetmasker (Nigeria/Benin, Afrika), Zonnemasker (Noordwest-Canada), Mexicaansmasker.
 Film: Pulcinella, acteur en halfmasker.
- Rarekiek* Tekst: Rarekiek; Kijkdoos.
 Plaatje: kijkkastman met publiek (China).
 Film: wandeltheater.
- Blik- en groentepop* Tekst: Blik- en groentepop; Romance tussen stokpop en actrice.
 Plaatje: objectpoppen, stokpop samengesteld uit keukenattributen en een groentepop, stokpop samengesteld uit groenten en fruit.
 Film: Der barmherzige Samariter / De barmhartige Samaritaan.
 Taal: Duits.
 Speler: Matthias Jungermann.
 Tijdsduur: 14 minuten.
 Productie: Radieschenfieber Figurentheater (Stuttgart, 2009).
- Collectie* Tekst: Collectie; Poppenspe(e)lmuseumpamfletten, -nieuwsbrieven en -winkel.
 Plaatje: diverse attributen en traditionele poppenkastvoorwerpen, zoals een bel, een kistje, de galg, een hoed, slapsticks, een mansbakje, een jas, een koffer, snoeren, lampen, poster met Jan Klaassen en Katrijn, een metamorfosepop van Figurentheater Triangel (Meppel), een guappo (schurk, Napolitaanse stangpop), een muis, Chinese schimmen, handpoppen (Luciferdoosjesgeest, Clown met de grote oren en de Dood) van de Duits-Zwitserse kunstenaar Paul Klee (Bern).
 Film: Poppenspe(e)lmuseum, exposities.
 Speler: Otto van der Mieden.
 Tijdsduur: 3.47 minuten.
 Productie: TV Gelderland (2008).
- Bibliotheek* Tekst: Bibliotheek; Internet en een speurspel.
 Plaatje: boeken, handpoppen, monster, Jan Klaassen, Katrijn, de duivel, Attributen, knuppel, galgje en mattenklopper, bunraku-figuur (Japan), Pulcinella's met kip en ei (Napels, Italië), marionet, heks, kruishout, aap op computertoetsenbord, computerscherm met Semar (Indonesië, Java), wayang kulit, muis, Karagöz (Turkije), schimfiguur, Pierrot, trekpop, de Dood, stokpop.
 Film: spelscène met Mr Punch (Engeland) als babysitter en worstmachine.
- Beeldmerk* Tekst: Beeldmerk; Logo met tragikomische volkspoppentheaterfiguren.
 Plaatje: logo Poppenspe(e)lmuseum met Jan Klaassen en zijn knuppel en Katrijn met een mattenklopper.
 Film: Poppenspe(e)lmuseum, koffie Katrijn, Trijntje Peterselie.
 Speler: Otto van der Mieden.
 Tijdsduur: 2.12 minuten.
 Productie: TV Gelderland (2011).

Colofon

Tekst: Colofon; Poppenspe(e)lmuseuminformatiecentrum en Doepak
Plaatje: lezende Jan Klaassen en boekomslag met Katrijn (handpop).
Film: spelscène met muziek, stokslagen en afbeelding van Wim
Kerkhove, poppenspeler op de Dam (1981-2000).

Trefwoorden

Literatuur bibliotheek

Applaus, Azië, BB: Anderle, Anton, BB: Boerwinkel, Henk, BB: Boschma, Feike, BB: Klee, Paul, BB: Paërl, Hetty, Bunraku, Chinese schimmen, Commedia dell'arte, Duivel, Grafische kunst, Guignol, Handpoppen, Handschaduwbeelden, Jan Klaassen, Karagöz, Kaspárek, Kasperl, Katrijn, Kijkkast, Literatuur, Marionetten, Marionnettes à la planchette, Maskers, Motiefgeschiedenis, Multimedia, Musea, Objectentheater, Orlando, Papieren theaters, Poesjenellenkelder, Polichinelle, Poppenspeleducatie, Poppenspelfiguren, Poppenspelgeschiedenis, Poppenspeltechniek, Prentenboeken, Pulcinella, Rekwisieten, Schaduwspel, Schimmenspel, Schimmenspelgeschiedenis, Schimmentheater, Slowakije, Stangpoppen, Stokpoppen, Traditioneel poppenspel, Traditioneel schimmenspel, Tsjechië, Tsjechoslowakije, Turkije, Vingerpoppen, Volkspoppenspel, Wayang.

Zie ook: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Headword-List.aspx> (trefwoordenlijst);

Pamflet nr. 119 (Poppenspe(e)ltechnieken en -figuren: overzicht documenten),

<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet119.pdf>,

Doepak nr. 186 (Wat zit hieronder: scan de QR-code met je smartphone),

<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak168.pdf>,

<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Techniek.html>,

Doepak nr. 198a (Touchscreen: gebruiksaanwijzing, kies en klik),

<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak198a.pdf>,

Doepak no. 198d (Touch screen: directions for use, choose and click),

<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak198d.pdf> en

Pamflet nr. 140e (Aanraakscherm/Touch screen: tableau de la troupe, thema's),

<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/pamflet140e.pdf>.

Verantwoording

Realisatie

Illustraties Poppenspe(e)ltechnieken en -figuren: *Elsje Zwart* © (Haarlem, 2010/2013).

Afbeeldingen *Poppenspe(e)lkwartet*: Hetty Paërl © (Amsterdam, 1991).

Teksten, concept en realisatie interactieve informatiezuil met aanraakscherm:

Otto van der Mieden © (Vorchten, 2013).

Documentatie en uitgever: Oostelijk Kunstbedrijf ©/Poppenspe(e)lmuseum ©

(Vorchten, 1991/2013).

Stemmen *animatiefilmpjes*: Harmke Pijpers en Job Boot (1994).

Productie animatiefilmpjes: FACE Media (Heerde, 1994).

Tijdsduur animatiefilmpjes: ± 40 sec.

Sponsor: Egberdina Wilhelmina Langenberg Stichting (Heerde), Prins Bernhard Cultuurfonds

Gelderland en *Vrienden van het Poppenspe(e)lmuseum*.

Hyperlinks: klik op de *groene* en cursief gezette tekst/Click on the green *italicised* words.

Bijlage/Appendix I: diverse afbeeldingen Poppenspe(e)ltechnieken en -figuren/Touch-screen illustrations from Puppetry techniques and figures.

Stichting Het Poppenspe(e)lmuseum (ANBI)

Poppenspe(e)lmuseum Musée de Marionnettes et de Guignol Puppentheatermuseum Puppetry Museum

Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL

Tel./Tél.: +31(0)578 - 56 02 39 Fax: +31(0)578 - 56 06 21 Info: +31(0)578 - 63 13 29

www.poppenspelmuseum.nl www.poppenspel.info www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs

www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl info@poppenspelmuseum.nl